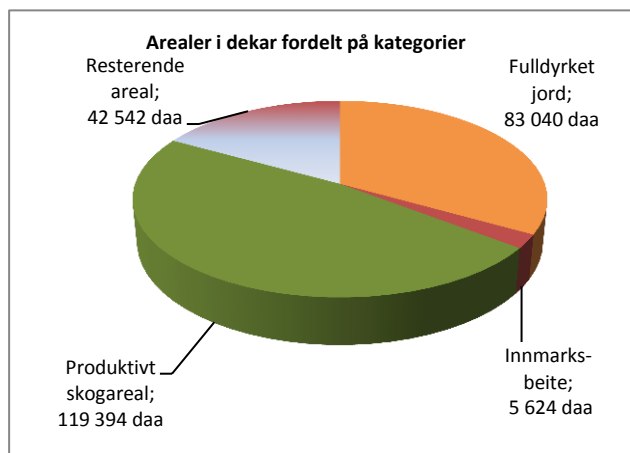

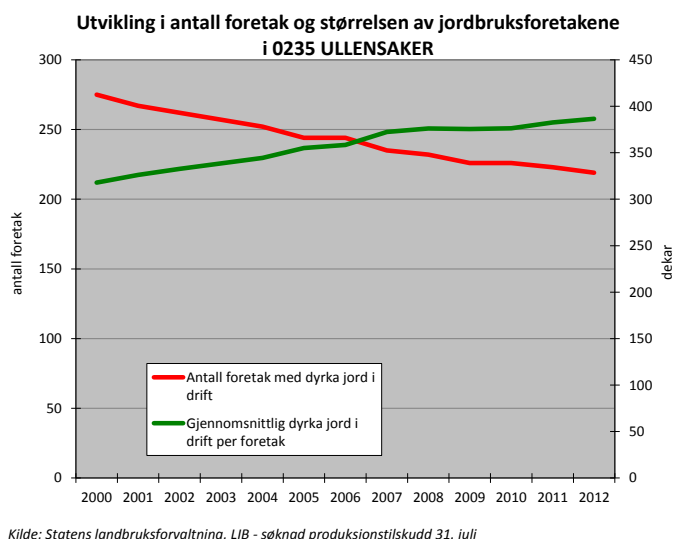
Landbruk

Ullensaker kommune består av totalt ca 250 000 daa. Se figur for arealfordelingen i Ullensaker kommune. I 2013 var det ut ifra produksjonstilskuddssøknader følgende bruk av fulldyrka jord: Grovfor: 9 835 daa, korn: 72 459 daa, potet: 309 daa og frukt og bær: 1 057 daa. Akershus fylke er Norges største når det gjelder kornproduksjon. Ullensaker er den tredje største kornkommunen i Akershus. Nes er størst etterfulgt av Aurskog-Høland. Dyrkbart areal er ca 47 000 daa. Disse arealene er lokalisert i hovedsak mellom Jessheim og Mogreina, og ellers sør-øst i kommunen.

Antall bønder/foretak er synkende, og jordbruksareal som hver driftsenhet driver er økende. De fleste bønder har i dag arbeid utenom gårdsdrifta.

Det har vært store endringer i strukturen i husdyrproduksjonen. Etablering av samdrifter i mjølkeproduksjonen har ført til effektive produksjonsenheter. Tilskuddsordninger til beitedrift har gjort det mer interessant å ta i bruk gamle ravinebeiter/kulturbeiter. Det er økt interesse for å drive med sau. De siste 10 år har antall husdyr i kommunen vært stabilt, mens arealer til produksjon av gras har økt. Kornproduksjonen har gått ned. Disse statistikkene er basert på Statens landbruksforvaltning sine tall.

Forurensningskilder i landbruket kan inndeles i punktkilder og diffuse kilder/arealavrenning.

Med punktkilder menes utslipp fra gjødsellager, grassiloanlegg, mjølkeromsavløp og erosjon fra planerte arealer med utilfredsstillende hydrotekniske anlegg. I Ullensaker er ca 12 000 dekar, det vil si 13 % av jordbruksarealet planert, vesentlig i leirjordområdene langs vassdrag. Dette fører til en del erosjonsproblemer.

Gårdbrukerne har tatt ansvar for vannmiljøet og gjennomført store investeringer for å hindre punktutslipp. Alle gårdsbruk som mottar produksjonstillegg skal ha utarbeidet en gjødselplan og journal over planteverntiltak som er gjennomført på gården. For å kunne levere matkorn stilles det nå krav om at bøndene har et kvalitetssystem for sin virksomhet. (KSL)

Med arealavrenning menes avrenning av næringsstoffer fra jordbruksarealer. Erosjonshindrende tiltak som redusert jordarbeiding om høsten og grasdyrking på erosjonsutsatte arealer vil redusere arealavrenning av fosfor. Ordningen med tilskudd til ikke å jordarbeide erosjonsutsatte arealer om høsten har virket godt. Oppslutningen om ordningen vil variere noe fra år til år, bl.a. avhengig av hvor mye høstkorn som tilsås. I Leiravassdraget

er det innført forskrift om jordarbeiding. Dette innebærer bl.a. at erosjonsutsatte dråg og flomutsatte arealer ikke kan jordarbeides om høsten.

Før regionalt miljøprogram (RMP-ordningen) ble innført ble det meste av åkerarealet pløyd om høsten.

For å minske faren for skadelig tilsig av næringsalter til vassdragene er det fra 1998 innført obligatorisk gjødslingsplan. Planen har som hovedmål å få en balansert gjødsling som er økonomisk og miljømessig tilpasset. Grunnlaget for en slik plan er: jordanalyser, forgrøde, årets vekst, forventet avling og antatt sådato. Alle landbruksforetak som søker produksjonstilskudd i landbruket må vise til en godkjent for ikke å få redusert tilskuddet.

Erosjonsproblemer fra planeringsfelt og gamle ødelagte hydrotekniske anlegg er et vesentlig forurensningsbidrag til vassdrag fra jordbruket. Det er vanskelig å si hvor stor del av den totale forurensningen det er mulig å redusere ved utbedring av eldre planeringsfelt samt oppgradering av dårlig sikret grøfte/rørutløp (hydroteknisk anlegg).

Det gis noe tilskudd, (SMIL)- Spesielle miljøtiltak i landbruket, over jordbruksavtalen som har en intensjon om å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsetninger og strategier. Tiltaksstrategiene for Ullensaker kommune 2014- 2017 ble vedtatt i Hovedutvalg for overordnet planlegging (HOP) 22.april 2014. Et vilkår for å få SMIL-tilskudd er at foretaket er berettiget produksjonstilskudd. I Ullensaker kommune blir det årlig gitt SMIL-tilskudd til ca 20 prosjekter, og størsteparten av disse prosjekter hindrer forurensning fra jordbruket.

Det en ikke klarer å stoppe av næringsstoffer og jord på jordet, kan bremses og tas hånd om i vegetasjonssoner langs vassdraga eller i biologiske rensesystemer (fangdammer) før vannet slippes videre ut i vassdraget. Det bygges stadig noen fangdammer i kommunen, men kostnadene knyttet til etablering av disse er forholdsvis store.

Åpne bekkestrekninger gjennom jordbrukslandskapet kan også ha en viktig funksjon som ”renseanlegg” før vannet går ut i hovedvassdraget. En skal imidlertid være oppmerksom på at enkelte bekkestrekninger forårsaker betydelig naturlig erosjon.